

Fotografija: Diomedea

KAJ SO STARŠI DOLŽNI OTROKOM

Danes večina staršev občuti krivdo, da so zgrešili pri vzgoji otrok. Eni menijo, da so preveč strogi, drugi preveč popustljivi, preveč radodarni ... Med njimi lahko opazimo starše, ki ravnaajo s svojimi otroki, kot da so iz jajčne lupine, ki se bo ob najmanjšem pritisku strla. Starševska lakota po otrokovem priznanju je brezmejna.

Žalostno je opazovati starše, ki so prevzeli vlogo žrtve in nenehno skušajo ugoditi tudi najmanjši otrokovi želji. Z vsakim novim poskusom pa vedno bolj spoznavajo, da je ne glede na to, koliko mu nudijo, to premalo. Na koncu so deležni še otrokovega nespoštovanja, saj postanejo njihovi »predpražniki«. Otroci pa za vse svoje negativne življenjske izkušnje krivijo starše in nanje projicirajo vse svoje tegobe.

Kaj je vzrok za takšno spremembo? Pred drugo svetovno vojno je bilo jasno, da je oče gospodar hiše. Po drugi svetovni vojni je očeta zamenjala mama. V tradicionalnih družinah so bile cenjene vrline, kot so trud, vztrajnost, disciplina ... Vzgoja je bila usmerjena na nadzorovanje otroka.

Danes pa večina otrok raste v vzdušju prostega »duha«. V teh družinah je poudarek na permissivni vzgoji. Starši

prepuščajo otrokom, da si sami poiščejo svoje življenjske smernice in da se sami odločajo o njih. Živimo v družbi, kjer prevladuje otrokova volja. Vse družinske dejavnosti so usmerjene samo v zadovoljitev otrokovih potreb in želja. Otroci narekujejo družinski tempo. Danes se starši bojijo reči »ne« in kaznovati otrokovo neprimerno vedenje. Bojijo se, da bodo tako izgubili otrokovo ljubezen, da ne bodo dobri starši. Toda prav roditelj, ki poskuša zadovoljiti vsako otrokovo željo in ki dovoli, da otrok dela, kar hoče, izgubi na vseh področjih in si ne pridobi otrokove ljubezni. Kaj je pomembno dati svojemu otroku?

Privzgojiti otroku samozavest

Ena najpomembnejših dolžnosti staršev je dati otroku občutek lastne vred-

nosti. Samozavest je temelj za dobro duševno zdravje. Če bodo starši otroku nenehno govorili, da je slab, poreden, neubogljiv, nesposoben ... bo videl samega sebe v slabi luči in se bo obnašal ravno tako, kot ga starši opisujejo. Otroci imajo čudovit dar, da se prilagodijo pričakovanju svojih staršev, bodisi dobremu ali slabemu. Otrok, ki je nenehno kritiziran, ponižan, osramočen, če ga primerjamo z bratom ali sestro, ne bo zmogel napredka. Ravno obratno, postal bo negotov. Ker bo vedno v strahu, se ne bo upal narediti niti enega koraka, da ne bi zgrešil in naredil napake. V šoli takega otroka ocenjujejo, kot da

vo, ko odkrije, da je sam svoj vodja. Kot da bi voznik odkril, da vozi avto brez zavor. Otrok že zelo zgodaj dojame, da je »disciplina« posebna vrsta ljubezni. Ko oče ali mama reče: »Ne, najprej učenje, potem zabava,« se bo otrok seveda glasno pritoževal, a globoko v sebi oddahnil. Starši, ki imajo pogum reči ne, kljub temu da bodo s tem užalostili otroka, predajo s tem otroku posebno sporočilo: »Tako rad te imam, da rečem ne, kljub temu da bom moral doživeti tvojo jezo.« Otroci nimajo sposobnosti in izkušenj, da bi si ustvarjali svoja pravila za pot k življenjski sreči. Otrok, ki živi brez nadzora, discipline in brez pri-

čakanj svojih dosežkov, uspehov, je na dobri poti do anksioznosti in mnogih drugih duševnih težav. Življenje brez standardov, brez mej, vodi otroka v nesrečno življenje.

Pustiti zasebnost in jih spoštovati

Starši morajo otrokom dovoliti zasebnost. Ne smejo brskati po njegovih stvarih, omarah, predalih, torbah, denarnicah, si sposojati stvari brez otrokovega dovoljenja, brati njegov dnevnik ... Starši ne smejo prisluškovati telefonskim pogovorom. Starševstvo ne daje pravice obnašati se kot detektiv.

Naučiti obnašanja in moralnih vrednot

To pomeni, da morajo starši naučiti otroke spoštovati samega sebe in druge. Jih seznaniti z njihovimi pravicami, a hkrati tudi s pravicami drugih ljudi. Življenjskih vrlin se otroci ne učijo na »pamet« ali iz lepih besed, ampak se le-te »nalepijo« nanje. Če starši prinesejo domov ukradene predmete, učijo otroka, da kraja ni kriminalno dejanje. Če starši otroku lažejo, se bo tudi sam naučil lagati. Otrok, ki je tepen, se bo naučil tepsti druge. Otrok, ki ne sliši smeha in ne čuti ljubezni doma, bo imel velike težave biti vesel in ljubeč do drugih.

Naučiti ga, da dobro delo rodi dobre sadove. Da sta za uspeh in uresničitev sanj potrebna trud in vztrajnost

Dr. Marjeta Ritchie, spec. klin. psih.

STARŠI NISO OTROKOVI DOLŽNIKI

- Starši niso dolžni, da otroku posvečajo ves svoj čas in energijo. Niso dolžni, da jih nenehno prevažajo od enega do drugega kraja.
- Če imajo dovolj denarja, naj pomagajo otrokom, ne smejo pa se počutiti krive, če jim ne morejo nuditi finančne pomoči.
- Ni jim treba plačevati inštrukcij klavirja, dragih potovanj, smučarskih počitnic. Tudi nakup avtomobila ob prestopu v polnoletnost ni dolžnost.
- Starši niso dolžni otroku plačevati študija na univerzi. Če je otrok resen študent in ima dovolj jasne cilje, potem bo sam odpravil vse težave na poti do uspeha. Resni študenti jemljejo višje šolstvo za privilegij in ne za osnovno pravico. Če že želijo študirati, bodo našli pot, da dosežejo ta cilj.
- Ko otroci odrastejo in se poročijo, jim starši niso dolžni kupiti stanovanja, pohištva ...
- Ni jim treba paziti na vnuke. Če pa že, pa naj bo jasno, da je to njihov poklon in ne dolžnost.
- Starši svojim otrokom ne dolgujejo dediščine, čeprav imajo veliko premoženje. Če se otroci zavedajo, da je njihova prihodnost finančno preskrbljena, jih to zagotovo poleni. Potreba je sila, ki naredi človeka iznajdljivega.

mu manjka motivacije, da je len in ne dosega svojega potenciala. Kako smo se vsi naučili hoditi? Tako, da smo padali in vstajali. Otroci potrebujejo povratno sporočilo, toda vsak popravni korak naj bo nagrajen s pohvalo in spodbudo. Starši so za otroka najpomembnejši. Otrokov največji dosežek je, da starše razveseli in da ga občudujejo, največja kazen pa je misel, da jih je razočaral. Nekateri starši težko pohvalijo svoje otroke, čeprav dobro mislijo o njih. Če težko izgovorijo lepe besede, potem naj izkažejo svoje zadovoljstvo na druge načine, npr. z nasmehom ali objemom. Dotik je zelo pomemben. Otroci potrebujejo telesni stik še dolgo potem, ko so že prerasli plenice.

Upoštevati disciplino

Ob disciplini se otroci naučijo primerne obnašanja. Za otroka je pretresljivi-

Na vsa vaša vprašanja imamo odgovore!
V vsakem trenutku najboljši življenjski nasveti posebej za vas.

- S pomočjo astrologije, psihologije, numerologije, tarot in ciganskih kart vam pomagamo uresničiti vaše želje na poti do srečnejše prihodnosti.
- Udobno, osebno in zaupno boste odkrili svetle točke na vaši življenjski poti.

Pokličite na telefonsko številko:
090 6662

Povezani boste s telefonsko linijo Kosmika. Poslušajte, kateri svetovalci so trenutno na voljo. Izberite svetovalca, s katerim se želite pogovoriti in vtipkajte njegovo trimesčno interno številko.
Vse trenutno proste svetovalce si lahko ogledate na spletni strani:
www.kosmika.si

Splošni pogoji so objavljeni na www.kosmika.si. Cena klica na številko 0906662 je 0,19 evra/minuta, iz drugih omrežij omejeno. Določa val operator. V kolikor bili uporabljeni dodatni prek telefona, ki ni v pogovorni liniji, mora uporabnik za dovoljenje lastnika telefona. Posrednik storitve je 12media d.o.o., Komenskova ulica 36, Ljubljana.

